

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS PREKIŲ ŽENKLŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1981 7 IR 24 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1110“ PROJEKTO TEIKIMO**

Nr. NV-453

Vilnius

Projektų rengėja – Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą nepritarti Seimo nario Remigijaus Žemaitaičio teikiamam Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymo Nr. VIII-1981 7 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1110 (toliau – Įstatymo projektas).

Dabartinė situacija. Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas (toliau – Įstatymas) perkelia į nacionalinę teisę 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2436 valstybių narių teisės aktams, susijusiems su prekių ženklais, suderinti (toliau – Direktyva (ES) 2015/2436) nuostatas. Direktyvoje (ES) 2015/2436 *inter alia* nustatyta, kokie žymenys gali sudaryti prekių ženklą, ir yra suderinti prekių ženklų atsisakymo registruoti ar negaliojimo pagrindai, taip pat prekių ženklo panaikinimo pagrindai (įskaitant, kai ženklas tapo bendrinio pavadinimu arba klaidinančia nuoroda).

Įstatymas nustato paraiškos įregistruoti ženklą padavimo, jos nagrinėjimo tvarką Valstybiniame patentų biure (VPB) bei kitus su prekių ženklo registracija susijusius veiksmus.

Registruojant prekių ženklus, turi būti nurodomos prekės ir paslaugos (kurioms taikoma Nicos klasifikacija¹), t. y. prekių ženklų teisinė apsaugos funkcija visų pirma yra ženklų garantuoti prekės ar paslaugos kilmę.

Taip pat Įstatyme įtvirtintos nuostatos dėl atsisakymo registruoti prekės ženklą ir ženklo pripažinimo negaliojančiu. Prekių ženklo ekspertizės metu nustatoma, ar ženklas, atitinka Įstatymo 7 straipsnio 1 ir 2 dalyje nustatytus reikalavimus, o jei ženklas yra kolektyvinis ženklas – taip pat ir 33 straipsnio 1 dalies 3–6 punktuose nustatytus reikalavimus.

Prekių ženklas privalo turėti skiriamąjį požymį, leidžiantį vartotojams aiškiai atskirti ženklą nuo kitų prekių ženklų.

Prekių ženklas ar atskiri jo elementai neturi prieštarauti viešajai tvarkai ar gerai moralei, prekių ženklų neregistruojami necenzūriniai žodžiai, kiti visuomenę ar jos grupę galintys įžeisti elementai.

Prekių ženklas neturi klaidinti visuomenės, pavyzdžiui, dėl prekių ar paslaugų rūšies, kokybės, geografinės kilmės.

Prekių ženkle negali būti Lietuvos Respublikos oficialių simbolių, herbų ar herbinių ženklų arba kitų valstybės institucijų skiriamųjų ženklų, religinių simbolių, o taip pat panašių ar juos mėgdžiojančių žymenų.

Prekių ženklas negali pažeisti saugomų geografinių, kilmės vietos nuorodų arba saugomų tradicinių terminų.

Prekių ženklų naudojimą reklamoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos reklamos įstatymas.

Maisto produktams žymėti skirtų prekių ženklų naudojimas rinkoje turi atitikti maistą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, įskaitant reikalavimus, reglamentuojančius kilmės vietos nuorodų, informacijos apie sveikumą, ekologiškumą ir kt. pateikimą.

¹ Klasifikacijos sistema, nustatyta 1957 m. birželio 15 d. Nicos sutartimi dėl tarptautinės prekių ir paslaugų ženklų registravimo klasifikacijos.

Istatymo projektu siūloma spręsti problemas, kylančias dėl prekių ženklų naudojimo, o ne dėl registravimo. Siūloma papildyti Istatymo 7 ir 24 straipsnius tokiomis aplinkybėmis, kaip *prekių ar paslaugų ypatybės, ypač jų pobūdis, tapatumas, savybės, sudėtis, gamybos ir ruošimo būdas*.

Projekto esmė. Siūloma **nepritarti** Istatymo projektui dėl šių priežasčių:

1. **Prekių ar paslaugų ypatybės, ypač jų pobūdis, tapatumas, savybės, sudėtis, gamybos ar ruošimo būdas nėra prekių ženklų teisės reguliavimo dalykas.** Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje teigia, kad esminė prekių ženklo funkcija yra garantuoti vartotojui ar galutiniam naudotojui prekių ženklu žymimos prekės ar paslaugos kilmės tapatybę, kad jis galėtų neklysdamas atskirti šią prekę ar paslaugą nuo kitos kilmės prekių ar paslaugų. Taigi, darytina išvada, kad registruojant prekių ženklą prekių ar paslaugų kokybė neturi būti vertinama ir nėra aktuali registracijos kontekste
2. **Istatymo projekte numatytos nuostatos nebūtų suderinamos su galiojančios prekių ženklų apsaugos sistemos tikslais, paskirtimi ir funkcijomis.** Pagal Direktyvą (ES) 2015/2436 prekių ženklo pagrindinė paskirtis yra atskirti vienos įmonės prekes arba paslaugas nuo kitų įmonių prekių arba paslaugų. Prekių ženklų nėra siekiama suteikti išsamią informaciją vartotojams apie prekių ar paslaugų savybes, tam yra nustatyti vartotojų informavimo reikalavimai (verslininko pareiga suteikti vartotojui būtiną, teisingą ir išsamią informaciją).
3. **Istatymo projektu siekiama spręsti problemas, kylančias dėl prekių ženklų naudojimo, o ne registravimo.** Tų pačių tikslų siekimas kitoje teisės srityje sukurtų perteklinį reguliavimą, kuris, be kita ko, galėtų reikšti skirtingų teisės sričių reguliavimo nesuderinamumą. Sprendimą dėl prekių ženklo registravimo priimanti institucija vadovaujasi kitais tikslais ir kitokiu teisiniu reguliavimu, nei priežiūros institucija, kuri siekia vartotojų teisių apsaugos. Šių skirtingų teisių santykių reguliavimas nėra tapatus ir negali būti sutapatinamas, todėl būtina atskirti sąlygas, keliamas prekių ženklo registravimui, ir užregistruoto prekių ženklo vėlesniam naudojimui.
4. **Problema, tai yra galima vartotojų klaidinimą naudojant prekių ženklus, galima išspręsti ir netaikant teisėkūros priemonių (įstatymų pakeitimų).** Pažymėtina, kad įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, sukurta bendra informavimo ir konsultavimo intelektinės nuosavybės klausimais platforma (www.intelektine.lt), kurioje galima rasti informaciją ir dėl prekių ženklų naudojimo.

Derinimas. Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Nutarimo projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Valstybinių patentų biuru, Lošimų priežiūros tarnyba, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentu. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba savo išvadą dėl Nutarimo projekto per nustatytą laiką nepateikė

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Istatymo projektas **tiesiogiai** Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.